

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kruno, za četrť leta 2 kruni; ista naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Beseda bodočemu trgovcu.

Iz peresa A. Carnegie. — Slovenski priredil M. Meža.

I.

Najkoristnejše za mladega človeka je, če nastopi svojo življensko pot v najnižji službi. Veliko bogatih trgovcev je pričelo svojo srečo z izpolnjevanjem prve svoje dolžnosti, pometali so z metlo v roki trgovinski lokal. Sedaj imamo o trgovinskih zavodih sluge, in naši mladi ljudje žalibog nimajo priložnosti, da bi spoznavali ta blagodejni začetek trgovinske izobrazbe. Če pa se prigodi, da tuintam sluga ne pride, prime učenc, v katerem tiči kos bodočega trgovca, sam za metlo. Slišal sem mater, ki je samozavestno vprašala mladega moža, če-li je kedaj videl damo vstopiti tako vznešeno v sobo kot njeno hčer. Mladi mož odgovori v zadoščenje njeni ošabnosti: „Ne, nikoli“, po kratkem molku pa pristavi: „Pa še rajši bi jo videl, kako da zna pometati sobo“. Novincu pač ne bo škodovalo, če pomete prodajalnico, kadar je treba. Jaz sam sem večkrat tako storil in kdo mislite so bili pri tem moji tovariši? David Mc Cargo, sedaj nadzornik železnice Alleghany, Robert Pittcairn, nadzornik pensylvanske železnice in pa Morland, sedaj pravni zastopnik mesta Pittsburg. Mi štirje smo se vrstili pri pometanju. — Ko dospete do višje službe, svetujem vam, da stremite za najvišjo. Ne dal bi groša za mladega trgovca, ki nima namena, da postane enkrat sodrug velike trgovine.

Ne zadovoljite se niti trenotek v svojem stremljenju s službo prvega pomočnika, nadzornika ali predstojnika posameznega oddelka in naj je zavod še tako velik.

Vedno naj vas navdaja misel: Rojen sem za na najvišje mesto. Bodite kralji v svojih mislih. Ne zabite, da je vam zagotovljeno najvišje mesto le tedaj, če imate neomadeževano ime; ne brigajte se za stvari, ki bi vas odvrčale od vašega cilja — s to izjemo, da, ko ste postali sodrugi tvrdke ali pa napredovali v svoji službi, osnujete svojo zadrugo, z vam lastnim navdušenjem, — zadrugo katere se ne tičejo novi državni zakoni o zadrugah in sicer zadruga z neomejeno zavezo.

Dovolite, da še govorim o nekaterih stvareh, ki so v dosego trgovinskega uspeha neobhodno potrebne. Ne strašite se: moj namen ni, da pri digujem. Govorim le kot trgovec in kot človek velikega sveta, ki bi vam rad pomagal k sreči v trgovini. Vam vsem je znano, da je vsak uspeh odvisen od pravosti, zvestobe in pravičnosti. Prepričan sem, da imate vse te lastnosti in da hočete živeti čisto in pošteno ter se ogibati vsakega nečastnega občevanja z moškimi in ženskimi spolom. Brez te čistosti ni vam upati nadepolne bodočnosti in vse vaše bodočnosti bi vašo pogubo in sramoto le pospeševale. Uverjen sem, da mi ne štejete v zlo, če vas svarim pred temi nevarnostmi.

Prva nevarnost je bolj mamljiva nego vse druge in pokvarja večino mladih ljudi; imam v mislih opojne pijače. Nisem apostelj zmernosti, hočem vam le podati svoje skušnje in moram reči, da je največji sovražnik vaše bodoče sreče opojna pijača. In četudi vas prevla-

dajo včasih druge razvade, si vendar še znova lahko opomorate na površje; čeravno ne boste to, kar ste bili poprej, pa pridete vendarle še v pravi tir in si morete priboriti še odločno mesto. Če se pa enkrat vdaste pijači, ni več rešitve za vas. To pravilo pozna le bore malo izjem.

Pred vsem torej: Ne pijte opojnih pijač, če niste žejni. Najbolje je, če jih sploh ne živiate. Če pa je vam to pravilo pretežavno, zadovoljite se vsaj s tem, da pijete samo pri jedi. Kupica pri večerji ne bo ovirala vašega napredka in niti ne škoduje zdravju. Opozarjam pa vas, da so opojne pijače le na škodo vaši samostojnosti, in ne zabite, da kršite s tem dolžnosti proti samemu sebi, da uničujete sami načrte vaše bodočnosti, če pijete opojne pijače. Če grešite proti temu navodilu, ne boste se mogli ponašati, da napredujete v vaši stroki. — Ne branite se torej tega pravila in ubranite se najhujšega sovražnika.

Druga nevarnost za mladega trgovca je po mojem mnenju špekulacija. Ko sem bil v Pittsburgu telegrafist, ni bilo tam borze, pa nam telegrafistom so bili dobro znani možje, ki so igrali na tujih borzah. Njih imena smo vedeli na pamet. Niso bili na dobrem gasu. Nihče jim ni zaupal, vsi so žalostno končali materijelno in moralno uničeni. Ne poznam niti enega igralca, ki bi si bil pridobil v igri bogastva ter si ga ohranil. Igralci povprečno umirajo v uboštvo. Niti enega igralca ne poznam, ki bi bil imel v javnosti ugleda ter družabnemu življenju kaj koristil. Kdor zjutraj bega za časopisi, želeč iz vedeti kaj o svoji sreči, krade si sam dušni mir ter ovira stvarno rešitev trgovskih problemov: on uničuje one sile trdne volje, ki zagotavljajo končni uspeh; svoje glavno podjetje pa tira v negotovost. Spekulant in trgovec hodita po čisto različnih potih: prvemu je merodajen le slučaj — danes je milijonar, jutri je berač. Trgovec pa si je v svesti, da le z dolgoletno in vztrajno delavnostjo doseže svoj cilj. Svoje premoženje si ni priigral, ampak pridobil z velikim naporom in poštenimi sredstvi. Navdaja ga vedno misel, da ne koristi samemu sebi ampak tudi drugim. Spekulantu pa je korist drugih trn v peti. Veliko mladih mož je špekulovalo v poslednjih letih z oljem, nekateri so se popolnoma uničili; vsi pa so imeli škodo: oni, ki so izgubili in oni, ki so imeli pri tem srečo. Mogoče vam tudi pride kedaj na misel špekulacija; spomnite se na te moje besede. Recite onemu prekanjencu, ki vas zapeljuje, da če bi sploh hoteli igrati, da bi stopili v javno igralnico, kjer se brezobzirno in javno krade. Če igrate v ruleti (bazardna igra), imate vsaj up, da dobite črno ali belo barvo, na borzi pa niti tega ne.

Špekulacija pokvari še nekaj drugega: za mladega trgovca je največje važnosti, če mu upniki verjamejo. Zaup ali kredit pa je odvisen le od njegove previdnosti in njegovega značaja. Verjamite mi, da se up kvari najbolj s tem, če se tvrdka ali trgovec-posameznik vpleta v igre — vseeno, če ima v igri srečo ali ne. Kredit trgovca, kateri izvestno igra na borzi, je omajan in njegova poguba je neizogibna. In kdo bo zaupal onemu, čegar imetje je mogoče izgubljeno v eni uri? Gotovo je-le, da mu preti neizogibna zguba. Kdor takemu človeku verjame, naj pripri-

suje krivdo samemu sebi. Bodite torej trgovci in ne špekulanti ter igralci!

Tretja in nič manj pogubna nevarnost za trgovca so indosacije in pa menice. Nevarnost je temvečja, ker ima svoj začetek v prijateljstvu. Prijatelj se sklicuje na vaše rahločuteče srce in mislite si sam pri sebi: „Kako bi mogel odreči prijatelju svoj podpis?“ Ravno zato, ker je tako težko odreči prošnjo, je ta dobrohotnost tem nevarnejša! Podajem vam za take slučaje sledeči navod:

Nikoli se ne dajte preprositi za indosement. To je sicer zelo težko, ravno tako če pravim: ne pijte vina, ne kadite nikoli in še več drugih takih „nikoli“. So pa pri tem tudi izjeme. Kot trgovec boste gotovo tuintam porok svojim prijateljem. Pač pa ima poroštvo svoje gotove meje, kjer je vam braniti vaše koristi in čast. Če ste sami dolžni, je ves vaš kapital in imetje vam le izročeno v varstvo in mora ostati nedotaknjeno, da morete zadovoljiti svoje upnike. Če hočete ohraniti svojo čast neoskrunjeno, ne smete krajšati pravic svojih upnikov. Kdor je sam dolžnik in vkljub temu daje poroštvo, ne spravlja samo svojega kapitala ampak tudi kapital drugih v nevarnost. Zato pa bodite previdni, ne bodite preveč darežljivi s poroštvom, če nimate sredstev za pokritev svojih lastnih dolgov. Sploh pa smatrajte poroštvo za dar. Če ste poroki, mislite si pri tem, da obdarujete prijatelja in pazite, ali ni ta dar na škodo vaših upnikov. Če vam ni do tega pravila, potem niste na trdnih tleh. Rotim vas, bojte se opojnih pijač, špekulacije in poroštva! Za trgovca so opojne pijače in špekulacije Scylla Charybdis, poroštvo pa nevaren propad.

Celjske in štajarske novice.

(„Dijaški dom v Celju“.) Vesela družba zbrana v vinogradu g. dr. Serneca dne 18. t. m. zložila je za „Dijaški dom v Celju“ K 37 60

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Pri izletu celjskega „Sokola“ v Žalec zložilo je veselo omizje za družbo sv. Cirila in Metoda K 16 60 in vesela družba v vinogradu g. dr. Iv. Dačka znesek po K 26 96

(„Celjsko pevsko društvo“.) „Celjsko pevsko društvo“ otvori letošnjo sezono z gledališko predstavo „Na Osojah“ na dan Vseh svetnikov dne 1. novembra t. l. Druga predstava bode dne 15. novembra na dan shoda slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov. Ta dan bode menda nastopil tudi pevski zbor.

(Celjski okrajni odbor) je poslal v zadevi slovenske kmetijske šole za Spodnje Štajarsko sledečo peticijo štajarskemu deželnemu zboru: — Slavni deželni zbor! Slovenski Štajar ima po stanju koncem leta 1890 prebivalcev 483.847, od katerih je manj kakor 5% z nemškim občevalnim jezikom, vse drugo pa s slovenskim. Za te prebivalce se samo v dveh nižjih gimnazijah predava nekaj predmetov v slovenskem jeziku in razun tega nimajo Slovenci niti ene srednje, niti meščanske šole, niti realke ali obrtne šole, v katerih bi se mogli uspešno izobraževati; kajti če pride slovenski otrok iz ljudske šole v popolnoma nemško srednjo šolo, mora le eden ali drugi od njih, ki je posebno nadarjen, pre-

magati težave drugega mu neznanega jezika. velika večina pa ne more imeti nobene koristi od take šole. Za veliko maso slovenskih mladeničev, katera masa je kmetijska, je pa posebno treba kmetijskih šol, da teoretično in praktično spoznajo vse, kar je kmetijstvu treba in da se otresejo predsodkov, češ, da je dovolj s tem, kar se od svojih staršev priučijo v kmetiji. Povsod se sprevidi potreba do boljše praktične izobrazbe kmetijskega stanu, če hoče napredovati tudi v poljedelstvu enakomerno kakor drugi narodi, in brez kmetijskih šol ni mogoče doseči v tem oziru boljše izobrazbe ter se še enkrat povdarja, da mora nauk v takih šolah biti v materinem t. j. v slovenskem jeziku, sicer dober uspeh ni mogoč. Zatorej stavi podpisani okrajni odbor prošnjo: Visoki deželni zbor blagovoli kakor hi treje mogoče dovoliti in urediti kmetijsko šolo za Spodnji Štajar s slovenskim učnim jezikom ali v Celju ali v drugem večjem mestu ali trgu na Spodnjem Štajarskem. Okrajni odbor Celje, dne 6. vinotoka 1903.

(Meščanska šola v Celju) je vendar v prvi vrsti namenjena slovenskim fantom. A kako se dela z njimi? Tiranizira in šikanizira se jih na vse pretege. „Die Windischen eliminieren“: to je parola deželne meščanske šole v Celju! — Direktor Paul v svoji nemški oholosti celo misli, da se bodo radi njega slovenski starši — nemški učili. Vodja šole, v kateri je vendar pretežna večina Slovencev, pa ne zna slovenski. Ni-li to pravo pravcato izzivanje?! Tako nas bje naš veleslavni deželni odbor. In mi molčimo! A odslej ne bomo več! Imamo celo kopo pritožb od raznih strani o tem zavodu. Pemec No wak — „prof.“ seveda — tisti, ki poučuje tudi telovadbo, naše fante klofuta in brca, da se kar kadi, o raznih psovkah, s katerimi obsipa ta vzorni „vzgojitelj“ dannadan svoje gojence, kar molčimo. — Ni-li tako postopanje škandalozno? In napram takemu postopanju ni nobene reakcije?! Quosque tandem!

(Oslovski glas ne gre v nebesa), še manj pa „vahtarčno“ lajanje. Že zadnjič smo rekli, kakšni duševni reveži so vsi slavni uredniki „vahtarčni“ in sedaj pa, kakor nalašč, zagreše sobotni uvodni članek. Slepec ima o barvah več pojma kakor „vahtarca“ o slovenščini, in revica se spravi na učeno (?) razpravo o našem jeziku s trdnim prepričanjem, da po njenem sobotnem članku ne bo nihče več govoril te „čudne šprohe“. Osliček kronani, ki si kaj takega domišljuješ, pojdi se pojdi prej te „čudne šprohe“ učiti, da ne bo vse tvoje znanje predtopni Ravnikarjev „Kranjsko-slovenski besednjak“, na katerega se v svoji velikanski modrosti sklicuješ, pojdi se učiti in pusti našega velikega Bleiweissa pri miru, ker nisi vreden, da izgovoriš to ime s svojim umazanijem jezikom. In kako ta duševni okrnjenec žlobodra o nekakih gramatikaličnih in drugih razlikah med pismeno slovenščino in narečji. Škoda da se še ni ponudil za vseučilišnega profesorja, nevenljiva čast največjega slavista bi mu ne odšla in še kaka „večerna jajce“ bi se mu znala prigraditi. Sicer pa je škoda prostora, da bi se bolj na široko bavili z „vahtarčnimi“ budalostmi, saj takointako že davno vsak ve, da si kaj pametnega ti gospodje ne izmislijo; rečemo le toliko, da nam „vahtarca“ s svojo neumnostjo mnogo več koristi kakor škoduje. Kdor je čital sobotno številko, gotovo ne bo več govoril: „V Trstu smo šli na šif itd.“ Torej lepa hvala za trud. V bodoče prosimo samo malo temeljitejše.

(Žalec.) Koncertna veselica dne 11. t. m. v Žalcu v korist stavbe nove župne cerkve tukaj obnesla se je povsem povoljno, in znašajo dohodki 169 K. To je jako lep in povoljen uspeh, za katerega se imamo zahvaliti vrlim gotoveljskim pevcom in diletantom in izvrstnim petrovskim tamburašem. Srčna hvala vsem z zagotovilom, da so si pridobili v kroniki stavbe žalske cerkve nevenljiv spomenik. Vrli gotoveljski pevci in pevke in izborni diletantje in vi ugledni petrovski tamburaši, za vašo požrtvovalnost vam kličemo „Bog plati!“ Na svidenje kmalu ob kaki enaki priložnosti!

(Shod na Dobrni.) Izid shoda na Dobrni zadnje nedelje ni varal naših nad. Udeležba je bila prav lepa, kajti na shodu je bilo okolu 400

slovenskih kmetovalcev in so bile zastopane vse občine dobrnskega okrožja. Govorili so z velikim uspehom drž. poslanec vitez Berks, dež. poslanec dr. Ivan Dačko, potovalni učitelj F. Gorečan, dobrnski kaplan J. Schreiner in odvetniški kandidat dr. Vekoslav Kukovec. — O podrobnostih glede tega shoda poročali bodemo prihodnjč, danes izražamo upanje, da bode rodil obilen sad za dobrnsko slovenstvo.

(Št. Peter v Sav. dol.) Tamošnje bralno društvo „Sloga“ jo imelo v nedeljo, 11. oktobra svoje zborovanje. Tudi med letom je priredilo več poučnih shodov. Poročal je tudi gosp. potovalni učitelj Bele o vinogradništvu in sadjarstvu. Zelo želeli je, da bi to važno narodno društvo razvijalo čim dalje živahnejše delovanje, kar je tem bolj potrebno, ker do sedaj v slovenskem Št. Petru vlada žalibog še preveč nemškutarkega duha.

(Frankolovo.) Gledališka predstava našega bralnega društva se je preteklo nedeljo, dne 11. t. m. dobro obnesla, popolnoma je zadovoljila občinstvo. Uprizorili so „Egiptovskega Jožefa“, svetopisemsko igro v 5. dejanjih in dvojedejansko legendo „Skrb in Smrt“. Ni mi namen, da bi naše diletante hvalil čezmerno, zaslužijo pa pohvalo v vsakem oziru če se pomisli, da so to sami kmetijski fantje in dekleta. Prireditelj je stala mnogo časa in truda, treba je bilo za to pripraviti kulise, sešiti jutrovske obleke. A vse se je izvršilo v lepi slogi in požrtvovalnosti. Fantje so postavili smreke pred vhodom šol. poslopja, dekleta so jih ovenčale, okrasile so tudi oder. Posetili so nas mili gostje iz Vojnika, Crešnjic, Nove cerkve, Stranic in celo iz Celja. Pristrčna hvala vsem, ki so pri vstopnini darovali preplačila, ter drugim, ki so na ta ali oni način pripomogli k lepemu uspehu. Na občno željo se bo ta predstava ponovila v nedeljo dne 25. t. m. Pričakujemo obilne udeležbe. Čisti dohodek je namenjen za nabavo novih knjig za knjižnico bralnega društva. Na veselo snidenje!

(Od Slatine pri Gornjemgradu) Poročil se je g. Matej Tominšek z gospodično Miciko Semprimožnik.

(Slovenji Gradec.) Tukaj se je začela za kulisami ostra borba za nameščenje novega zdravnika za slovenjegraški okraj. Zet znanega šentpeterskega nemškutarja Lenkota dr. Harpf je tožen od svoje ubegle neveste Lenkotove hčere po trimesečnem „srečnem“ zakonskem življenju na ločitev zakona. Zato dr. Harpf menda v kratkem pobere svoja šila in kopita in odide. Slovenjegraški njegovi ljubeznjivi prijatelji, namreč Nemci, pa na ta račun že naprej iščejo dr. Harpfu naslednika, in so ga baje iztaknili v osebi dr. Skaze, ki doslej životari kot zdravnik v Velenju. Dr. Skaze sorodnik, c. kr. sodni pristav Friedl, med slovenjegraškimi nemčurji na tihem neumorno agitira, naj zastavijo svoje moči, da pride na izpraznjeno zdravniško mesto steber velenjskega nemčurstva dr. Skaza, katerega Velenjčani, akoravno je tamošnji rojak, nikakor niso marali imeti za okrožnega zdravnika. Naravnost nečuveno bi bilo, ako bi se tega človeka, ki je vsled svojega razdirajočega delovanja proslul, imenovalo okrožnim zdravnikom za skoraj izključno slovenski slovenjegraški okraj: Tu imajo odločilno besedo kmetijske občine in okrajni odbor, ki prispevajo za dohodke svojega okrožnega zdravnika. Slednje torej odločno opozarjamo, naj pravočasno zastavijo vse svoje moči, da postane v Slovenjem Gradcu zdravnik kak pošten Slovenec ne pa kak nevešč nemčur in odpadnik.

(Brežice) Stavba novega „Narodnega doma“ vrlo napreduje in se je začelo že z okraski pročelja.

(Iz Pragarskega.) Zadnji „Štajerc“ je prinesel s podpisom „Več delavcev“ dopis iz Pragarskega, v katerem govori o medsebojni ljubezni ondodnih „Slovencev“ in Nemcev. To brezkončno ljubezen je baje sijajno dokazala klavrna veselica, ki je je priredil pragarski „Verschönerungsverein“ dne 20. septembra. Pisali smo že o tej zadevi in povedali, da celi ta „Verschönerungsverein“ obstoji v edini osebi pragarskega pritlikavega poštarja, ki bi sicer najrajši zadnjega Slovenca s kostmi in dlako vred požrl, ki pa sedaj kaže največjo ljubezen do Slovencev, samo da bi iz njihovih žepov izvrtel kak novčič v svoje namene.

Cela stvar je namreč taka, da je možiček prišel navskriž s pragarsko podružnico „südmärke“, katere člani so tudi železniški uradniki in branjevec Lerch, in je zato ustanovil nekako protidruštvo, s katerim hoče „südmärke“ tupatam nekoliko ponagajati. Pa še nekaj. Na Pragarskem ne more poštar nikamor, ker se je železničarjem zameril, in zato bi se rad vozil s kolesom na Polskavo. Toda vožnja pot je tako blatna, da s kolesom le ob najlepšem vremenu moreš po nji, in zato naj bi se naredila pešpot, posuta s premogovimi ostanki, po kateri bi se gospod Jacobi lahko vsak čas peljal na Polskavo. Na delavce je ob tej priliki le toliko mislil, kakor misli Lerch na pristop k „Verschönerungsverein“. Veselice so se res udeležili Slovenci in Nemci, ali le zato, ker Slovenci še niso spoznali pravega namena ki se skriva za „Verschönerungsverein“. Dovolj je, da kliče „Štajerc“ čast in slavo komu, potem se že ve, odkod vleče veter. Torej slava Jacobiju, ki je zabranil, prepovedal poštnim uslužbencem celo izvun urada govoriti med seboj slovenski, slava postajnemu načelniku, ki je tako „stramm“ v svoji nemški nacionalnosti, da bi si zlomil hrbet, ako bi ga kdo slovenski pozdravil, slava vsem pragarskim in polskavskim nemčurjem, slava tudi polskavskim in drugim Slovincem, ki so bili tako neumni, da so se vsedli poštarčku na limanice in si dali iz svojih žepov izmolziti one lepe kronice za Jacobijeve privatne športe. Rajši si popravite vožnjo pot, pa one potoke si regulirajte, za Pragarsko preskrbite poštene pitne vode, da ne bo treba piti one nevžitne mlakuže — zato bi bili dali kronice, ne pa za „Verschönerungsverein“, ki ne bo Pragarskega olepšal, če se vsi njegovi člani skupaj na glavo postavijo. In kaj pa hočete olepšati? Tako zanikrno gnezdo, kakor je Pragarsko, se sploh olepšati ne da, kvečjemu, če vse poderete in kje drugod, ne pa v močvirju sezidate. Zato pa je „Verschönerungsverein“ — hm — no, saj veste, kaj mislim.

(„Zgodovinsko društvo za Slov. Štajar“) je imelo dne 6. vinotoka t. l. odborovo sejo. Iz poročila tajnikovega je razvidno, da se je z ozirrom na naše tesne razmere oglasilo doslej povoljno število udov. Vendar se zdi, da so naši zagrizeni sovražniki mnogo bolj sprevideli važnost tega društva, kakor je sklepati iz strastnih izbruhov „Marburger Zeitung“ in „Grazer Tagblatt“. Kakor nas hočejo ugonobiti v gospodarskem in narodnem oziru, tako nas hočejo izpodriniti tudi iz znanstvenega polja, samo da bi nas potem lažje črnili kot divjake. Zlasti zgodovinsko polje hočejo vzeti sami v zakup, da nam zaduše samozavest in spodmaknejo pravico do obstoja na lastni grudi. Zatorej je pač že bil zadnji čas, da se je ustanovilo domače zgodovinsko društvo, ki je ena najvažnejših kulturnih naprav v našem društvenem in znanstvenem življenju. Pomaga mu lahko vsak, najsibo kmet ali delavec, učitelj ali duhovnik, trgovec, obrtnik ali uradnik. Kdor ne more pristopiti kot redni ud (5 K na leto ali 100 K za vselej), naj pristopi kot podporni ud z manjšo svoto, ali vsaj pošlje kako najdeno starino in poroča o starinskih najdbah in narodopisnih posebnostih svojega kraja. Koliko znamenitih reči še tiči v naši zemlji, koliko se jih uniči, koliko jih pride v roke tujcem, ki se za našo prošlost večasi bolj zanimajo kakor mi sami. Za daljno bodočnost ima društvo velik načrt, ki še sedaj ni za javnost, za sedaj so mu pa najnujnejše tri reči primerni prostori, glasilo in izkopavanje starin na nekaterih zgodovinsko pomembnih krajih. Zatorej mu, rodoljubi, priskočite na pomoč. Denarni prispevki se pošiljajo odvetniku g. dr. R. Pipušu, predmeti za muzej g. prof. A. Stegenšku poročila in spisi pa g. prof. Fr. Kovačiču, vsi trije v Mariboru. — Naj bi našel veliko posnemovalcev vzgled društvenega predsednika vlč. g. M. Slekovca ki je društvu prepustil svojo zgodovinsko knjižnico in povrh še vplačal dosmrtno udnino. Naprej za domačo zgodovino, ki je „luč resnice, učiteljica življenja“.

(„Risanje v ljudski šoli“) se imenuje nova knjiga z uzorčnimi predlogi, katero je ravnokar založil c. kr. vad. učitelj Stanko Marin v Mariboru. Knjiga je sestavljena in spisana po najnovejših reformatičnih načelih in obsega 34

predlog, z 290 predvajami za risanje, 400 uzorci predmetov iz življenja in narave, 70 historičnimi okraski — in knjižico s specijelno metodiko in 10 učnimi slikami.

(Prošnja.) Dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer je vzel pri Vurbergu nad Ptujem ubogi obitelji — 9 neoskrbljenih otrok — grozen ogenj vse. Rešili so si samo golo življenje. Zima je pred durmi in reveži nimajo ne kruha ne obleke. To mora ganiti človeka do skrajnosti. Blaga srca naj odprejo svoje roke in naj blagovolijo poslati — kar koli — tej ubogi obitelji. Naslov ji je: Alojzij Pečan, viničar pri Vurbergu nad Ptujem (Štajarsko). Prispevke bode objavila „Domovina“.

Alojzij Pečan.

(Ljutomer.) Poroča se nam iz Ljutomera, da bode tamošnje gospodarsko politično društvo imelo dne 8 p. m. važno zborovanje, na katerem se bodo obravnavale za ljutomerski okraj in splošno za štajarske Slovence važne zadeve. Skušalo se bode zlasti v zadevi kmetijske šole v Ljutomeru oziroma na Cvenu storiti kak nadaljni korak. Na dnevnem redu tega zborovanja bode nadalje posvetovanje kako bi se dosegla kar najprej ustanovitev slovenske meščanske šole v Ljutomeru. Velikega političnega in gospodarstvenega pomena je pa zlasti zadeva, kako bi se dosegla zveza Ljutomera z železnico na Dravskem polju. V ta namen so povabljeni na dan 8. novembra v Ljutomer poslanci tega okraja in drugi strokovnjaki, da se doseže v gori označenih zadevah kak znaten uspeh.

Štajarski deželni zbor.

(Odlomki).

Dr. Ivan Dečko utemeljuje svoj predlog, naj se sklene, da se naročuje deželnemu odboru, da zaradi uravnave Savinje in Voglajne pri Celju stopi s c. kr. vlado v dogovor ter neprestano in z vso vnamo deluje na to, da se dotična dela nemudoma začne. Govori približno sledeče:

Visoka zbornica! Kakor je mnogim gospodom znano, je lega mesta Celja z ozirom na vodovje jako slaba. Celje leži čisto ob Savinji, ki mora nedaleč južno od Celja radi gorovja napraviti ovinek. Vse vodovje iz Savinjske doline, iz Voglajne itd. mora skozi to ozko mesto pri Celju med Gradiščem in Nikolajskim bregom. Mesto se dviga le malo nad strugo Savinje. Vsako leto pa pride gotovo dvakrat povodenj, struge se napolnijo, in cela okolica je kakor morje. Vse ceste in vsi potje so prekriti z vodovjem. Celo velenjska železnica ni bila v lanskem letu ob času povodnje v stanu priti čisto do Celju. In tako je bila edina zveza po južni železnici mogoča. Toda tudi ta ni, kakor bi bilo želeti.

Most čez Voglajno je tako slab, da je vsak čas ob času povodnje v nevarnosti. Na tak način bi bilo Celje popolnoma izolirano. Lansko leto je bilo veliko ulic pod vodo. In naj se se zgodi nekoč, da traja deževje še samo dva dni dalje, ali da se podere most, bi bilo odtekanje vode še bolj otežkočeno in mesto bi bilo do glavnega trga pokrito z vodo. Te razmere napolnjujejo prebivalstvo s strahom. Že večkrat smo opominjali vlado na te razmere in jo prosili pomoči, a zastoj; bile so sicer že komisije in vršila so se poizvedovanja, a vedno brez uspeha. Kadar je povodenj, se kaže volja, da bi se nekaj storilo, kakor hitro pa voda odteče, mine vse. Ako se razmere kmalu ne spremene, je velika nevarnost, da pride do katastrofe. Čas je enkrat, da se kaj zgodi. Čujemo, da je vlada zopet poslala nekega tehnika v Celje, da pregleda vse; toda konstatirati moram, da to ne bo pomagalo nič, ampak začeti treba z delom. To je moje utemeljevanje. Prosim visoko zbornico, da pritrudi mojemu predlogu, formalno pa stavim predlog, da se izroči moj predlog deželnemu kulturnemu odseku. — Sprejeto.

Nato utemeljuje zopet dr. Ivan Dečko predlog naj deželni zbor sklene, da se naroča deželnemu odboru, da zaradi stavb v zavarovanje brega Hudinja pri Arclinu v občini Škofja vas pri Celju izvrši potrebne poizvedbe, o teh v prihodnjem deželnem zboru poroča ter stavi predloge za izvršitev potrebnih naprav.

Govori približno sledeče:

Visoka zbornica! Hudinja je potok, bogat na vodovji, ki priteče od Vitanja in se izliva pri Celju v Voglajno. Potok je začel v zadnjem času pri Arclinu hudo pustošiti. Breg je visok in pri povodnjih odnaša voda kos za kosom zemlje. Vedno več najlepših travnikov in polja se na tak način pustoši in odnaša. Sicer poskušajo tamošnji prebivalci z raznimi varstvenimi sredstvi zbrati večje pustošenje, toda ker so revni, jim tega ni mogoče storiti v tolikem obsegu, kakor bi to zahtevale faktične razmere. V sedanji dobi bi se dalo nadaljnje oškodovanje s primerno majhnimi stroški zabraniti, in zato naj vlada tamošnjim Slovincem priskoči na pomoč. Prosim slavno zbornico, da pritrudi mojemu predlogu, formalno pa želim, da se isti izroči deželnemu kulturnemu odseku. — Sprejeto.

Nato se prečitajo še peticije raznih občin in ob pol 3 uri zaključijo deželni glavar sejo.

Društveno gibanje.

(Vabilo) k zborovanju „Učiteljskega društva za celjski in laški okraj“ v nedeljo, dne 8. novembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli v Celju. Mimo navadnih točk je na dnevnem redu: Poročilo o let. glavnem zboru „Lehrerbunda“ v Lipnici. (G. Exel-Vojnik). Gosti dobro došli!

Predsedništvo.

(„Kmetijsko in bralno društvo v Grižah pri Celju“) vljudno vabi k tomboli z mnogošte vilnimi in vrednostnimi dobitki, ki jo priredi v društvenih prostorih v nedeljo, dne 25. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne.

(Slov. društvo „Domovina“ v Gradcu) priredi v nedeljo, dne 25. vinotoka t. l. veselico z vinsko trgovijo, zvezano s plesnim venčkom. Veselica se vrši v prostorih restavracije „Oesterreichischer Hof“ Georgigasse 2. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za moške 60 vin. za ženske in vojake (prostake) 40 vin.

(Vabilo) k otvoritvi „Gospodarskega doma“ kmetijskega društva v Cerknem na Primorskem, katera bode dne 25. oktobra t. l. Spored: Na predvečer sprejem gostov in sestanek v prostorih „Narodne čitalnice“. — Naslednji dan, 25. oktobra, bode po sv. maši, katera bo ob 10. uri, blagoslovljenje in otvoritev „Gospodarskega doma“, s slavnostnim govorom. Po otvoritvi ogledovanje prostorov, mlekarniških naprav in poskus parnih strojev. Ob 1. uri popoldne banket v gostilni A. Kobala. (Kdor se želi udeležiti banketa, naj to naznani do 22. t. m. odboru „Narodne čitalnice“.) Ob 3. uri popoldne, priredi se veselica s petjem, godbo in gledališko predstavo, katero priredi „Narodna čitalnica“. Šaljivo srečkanje. Prosta zabava. Med posameznimi točkami in pri prosti zabavi udarja tamburaški zbor. Vstopnina za člane „Narodne čitalnice“ 20 vin. za nečlane 40 vin. Sedeži 60 vin. K obilni udeležbi vljudno vabi

Odbor.

Druge slovenske novice.

(Agitacija za uvaževanje nemških trgovskih pomočnikov v Ljubljano) je obrodila že tupatam svoj sad. V zadnjem času je prišlo nekaj takih gospodičev v Ljubljano jest slovenski kruh in niso se še udomačili, že izzivajo po ulicah slovensko občinstvo. Zadnji čas je že, da Slovenci pokažejo vrata takim tujim privandrancem s tem, da si dobro zapomnijo one trgovine, ki imajo v službi take ljudi.

(Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani) je ustanovilo za svoje člane stenografski tečaj in tečaj za knjigovodstvo. Tako so člani društva za vse dni v tednu razun nedelje in ponedeljka oddani. En večer stenografija, en večer knjigovodstvo, dva večera petje in en večer plesne vaje.

(Najvišje odlikovanje) Grand Prix je dobil domači izdelek „Kranjski redilni prašek za prašiče“, dr. pl. Trnkoczy-ja redilno in varstveno sredstvo v mednarodni razstavi živil v kristalni palači v Londonu 1. 1903 — The International Food, Grocery & Allied Trades Exhibition August-September 1903 Crystal Palace London, S. E. Foreign Section

(Zagorskemu županu,) znanemu nemškutarju g. Rihardu Micheltschitsu, je pri delavskem shodu, ki se je vršil pred enim tednom v Zagorju, tako trda predla, da je izgubil vse zaupanje v svoje županske zmožnosti in na shodu izjavil, da odstopi. Ali županska čast ni majhna čast in zato so se očka župan tudi premislili in ne marajo držati svoje besede, rajši še županujejo, dokler jih probujajoči se slovenski Zagorčani ne bodo prekučili z županskega stolčka.

(Radi „Tukaj“ tri dni zapora.) V Litiji je bil kontrolni shod. Posesnik Franc Sirk iz Lupnice se je pomotoma oglasil pri klicanju imen s „Tukaj“ in orožnik ga je takoj odpeljal v ječo, dobil je tri dni zapora. Mož gotovo ni imel nikakega namena „izzivati“ a vendar so ga kaznovali.

(Delo pri bohinski železnici) je doslej zelo hitro napredovalo. Sedaj so pa prišli nenkrat do zaprek, kakoršnih se niso nadejali, prišli so v tunelu do močnih studencev, vsled česar se je moralo delo za nekaj časa ustaviti. Upajo pa, da bo voda kmalu odtekla in se bo delo zopet moglo nadaljevati.

(Pristranost c. kr. sodišča na Koroškem.) Svoj čas smo poročali, da je bil dr. Hudelist v Velikovcu obsojen ker je na svojem vrtu zažigal na predvečer sv. Cirila in Metoda sobne rakete. Pri prizivnem sodišču je bil oproščen, ker je večak iz Gradca izjavil, da so take rakete popolnoma brez nevarnosti. Ob istem času z dr. Hudelistom je spuščal rakete tudi nemški nacijonalec Berger. Te rakete so bile navadne, velike rakete, in orožništvo je tudi njega naznanilo, ali velikovsko sodišče je Slovenca dr. Hudelista pač obsodilo, za Bergerja se pa še zmenilo ni. To je pravica pri c. kr. sodišču!

(Slaba letina na Goriškem.) Kakor poroča „Soča“, je letina na Goriškem zelo slaba. Posebno prizadeta so Brda in Vipavska dolina. Prebivalstvu, ki je skoraj edino le na sadni in vinski pridelek navezano, preti velika revščina. Treba bo nujne državne pomoči.

(Odlikovanje) V okraju Sv. Jakob v Trstu imeli so v nedeljo, 11. oktobra kar tri slovenske shode oziroma slavnosti. Bratovščina sv. Cirila in Metoda imela je impozanten občni zbor; Delavsko konsumno društvo odprlo je svoj „Slovenski Dom“; „Čitalnica pri Sv. Jakobu“ pa je pri otvoritvi svojih novih prostorov odlikovala svojega ustanovitelja našega rojaka, g. Frana Rakušo s tem, da je odkrila njegovo podobo, koja si je omislila v trajen spomin in hvaležnost na svojega ustanovitelja. Gospice pevke so poklonile ob tej prihki svojem pevovodji g. F. Rakuši zlato iglo ovratnico v podobi violinskega ključa s tremi belo-modro-rdečimi kamni. Slavnostni govornik je opisal slavljencevo delovanje na narodnem, slovstvenem in narodno-gospodarskem polju. Za časa svojega bivanja v Trstu je Rakuša izredno mnogo storil za procvit narodne svari. Narod mu je gotovo zato hvaležen, a nas pa istotako veseli, da nam je naš rojak v daljnem Trstu na čast! Še mnoga leta!

(Silovit tat) Pred nekimi dnevi je stal pred tržaškim sodiščem neki Rudolf Jurizza zaradi večkratne tatvine. Sodišče mu je prisodilo dve leti ječe. To je Jurizzo tako razjezilo, da je pograbil razpelo in svečnik ter oboje vrgel v sodnika, vsled česar se mu je kazen za eno leto povišala. Štirje pazniki so ga komaj odvedli v zapor.

Politični pregled.

(Belgijski kralj na Dunaju) V soboto do poldne je dospel belgijski kralj Leopold na Dunaj. Na kolodvoru ga je vzprejel naš cesar v spremstvu nadvojvod. Kralj Leopold in naš cesar sta si podala roke, ali poljubila se nista, kakor je to v navadi in se je tudi vedno dosedaj zgodilo pri vseh takih obiskih. Opazilo se je torej, da vlada nekaka napetost med dunajskim in bruseljskim dvorom. Pri dvornem obedu sta oba vladarja povdarjala prijateljske razmere med Avstrijo in Belgijo.

(Naš cesar na Angleškem.) Pribodno pomlad bo naš cesar vrnil obisk angleškemu kralju v Londonu. Obisk se je že oficijelno naznanil.

(V češkem deželnem zboru) nadaljujejo Nemci obstrukcijo. Poslušujejo se nujnih predlogov in imenskih glasovanj. V odsekih ni obstrukcije.

(Poljski minister dr. Pientak) je baje podal brzojavno ostavko, ker je ministrski predsednik Körber zapovedal lvovskemu mestnemu uradu, da mora rusinske vloge reševati v rusinskem jeziku.

(Na Hrvatskem) se vzlic nastopu novega bana ni mnogo izpremenilo. Zelo slabo vpliva tudi na hrvatske razmere sedanje brezpostavno stanje na Ogrskem. Zato je pač zelo potrebno, da bi se sešel zemaljski sabor in končno sklenil finančno samostalnost za hrvatsko kraljevino. Opozicija je tudi začela zahtevati, da se sabor skliče, ali vlada in njeni madžaroni se na vse pretege upirajo tej zahtevi, češ da bi se s tem kršila nagodba. Seveda, dokler sami kršijo zakone, je vse dobro, dasiravno je moralo toliko krvi steči vsled te kršitve, ali če se hoče deželi koristiti, takrat pa vpijejo in se branijo „kršiti zakon“. — Včeraj bi bila morala biti svečana instalacija novega rektorja zagrebškega vseučilišča. Ker pa vlada še sedaj ni dala zadoščenja vseučilišču za razžaljenje rektorja dr. Klaića in svobode vseučilišča po zagrebški policiji, je svečana instalacija izostala.

(Ogrska kriza) še ni in tudi ne bo prav kmalu rešena. Sedaj se je politično obzorje nekoliko razjasnilo, ker je javno mnenje pod vplivom Deakove obletnice. Na Deakov spomenik v Budimpešti je tudi cesar dal položiti krasen venec, kar je jako ugodno vplivalo na razburjene duhove, z napisom: Spominu Frana Deaka njegov hvaležni kralj. Na rešitev krize pa vendar še ni misliti, ker vlada tudi v vladajoči stranki mnenje, da krona ne bo sprejela narodovih vojaških zahtev. Velikega župana budimpeštanske županije je Khuen odstavil, ker ni hotel pomagati pri naboru vojaških prostovoljcev. V Szegedinu so položili veteranci na Košutov spomenik venec z napisom: „Tudi danes smo pripravljeni iti v boj za Tvoje ideje!“

(Srbska skupščina) je sprejela adresni načrt in izvolila državni svet. Šest častnikov, ki so bili zaradi niške zarote obsojeni v več kot enoletno ječo, bodo odpeljali v Požarevac, kjer je jetnišnica za politične hudodelce, drugi pa ostanejo v belgradski trdnjavi.

Brzojavka.

Ljutomer. Ljudski shod je preložen na 8. novembra.

Loterijske številke.

Trst, dne 17. oktobra 1903: 45 9, 20 28 41.
Linc, „ „ „ „ 59, 70, 52, 54, 12.

Oklic

s katerim se kliče dedič, čigar bivališče je neznan.

C. kr. okrajno sodišče v Logatcu naznanja, da je umrla dne 27. aprila 1903 v Gorenivasi št. 29 Uršula Puc, rojena Petrovčič, 70 let stara vdova zasebnica poslednje volje. Kot postavni dedinji nastopita med drugimi tudi **Marija in Ivana Lemut**, hčeri umrle zapustnične sestre Marije Lemut rojene Petrovčič. Ker je sodišču bivališče Marije in Ivane Lemut neznan, pozivljata se taisti, da se v enem letu od spodaj imevanega dne pri tem sodišču javita in zglasita za dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le z zglasivšimi se dediči in z njima postavljenim skrbnikom.

C. kr. okrajno sodišče v Logatcu, odd. I.,
(429) 1 dne 16. oktobra 1903

TELEGRAM

na slavna gasilna društva.

Najnovejšo iznajdbo na polju gasilstva izumil je tvorničar **R. A. Smekal** pri brizgalnicah novega sistema (432) 3-1

„Ravnotez s polovico pomanjšano delavsko silo razmerje 1:10“!

Podružnica R. A. SMEKAL-a, Zagreb

Krčmaji in mesarji

(428)

pozor!

Obravnavava zaradi prejema vžitine od vina in mesa na lastni račun tej dači podvrženih strank za prihodnja tri leta vršila se bo

v petek, 23. t. m. ob 9. uri dop.

v pisarni zadruga krčmarjev in mesarjev, gostilna g. Rebeuška „pri pošti“ v Celju, kamor se vsi prizadeti obrtniki, krčmarji, mesarji, slaninarji, trgovci z vinom v steklenicah itd. vabijo.

Učenec

poštenih staršev s primerno šolsko izobrazbo sprejme se takoj v trgovini **D. Hribarja** v Celju.

Slovenska tvrdka!

Vincenc Čamernik

kamnoseški mojster

Celje * Nova ulica št. 11 * Celje

priporoča k sezoni svojo mnogobrojno zalogo raznovrstnih

grobnih spomenikov

iz različnih marmorjev, granita in syenita po konkurenčnih cenah.

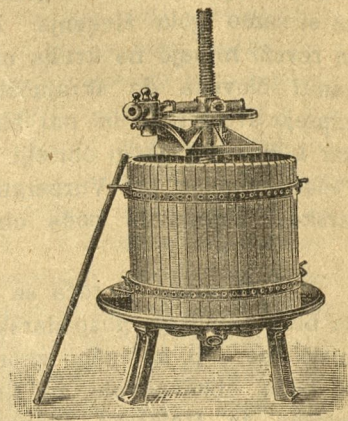
Cerkvena, monumentalna in vsa v to stroko spadajoča dela.

(412) Postrežba točna in solidna. 8-5

K sezoni!

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič
Celje, Stajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko

priporoča svojo veliko zalogo različnih poljedelskih strojev, kakor: gepeljne, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, mline in stiskalnice za grozdje in sadje, vetrnice, brane za njive in senožeti, pluge itd.

po najnižjih cenah. (398) -23

Izjava

na vsa slavna gasilna društva in občinska poglavarstva.

Prigodom neke moje trgovine na Štajarskem, kjer imam že več cenj. odjemalcev, zvedel sem, da je pred malo dnevi neki potovalec ponujal slav. gasilnim društvom brizgalnice in drugo gasilno orodje od moje tvrdke kot izvirne, ter na ta način okoristil se pod našim imenom za neko ponujeno robo.

Čast mi je na tem mestu javno izjaviti, da naša tvrdka nima na Štajarskem, Kranjskem, Primorskem, Dalmaciji, Hrvatskem in Slavoniji ter Srbiji nikoga drugega, da bi jo zastopal, kakor mene vdano podpisanega poslovodjo podružnice R. A. Smekala v Zagrebu. kamor prosim, da se slavna društva v potrebi kakega naročila obrniti izvolijo. (430) 3-1

Z odličnim spoštovanjem

za podružnico R. A. SMEKAL-a v Zagrebu

FRAN SAMSA, poslovodja.

(421) 3-3

Na krov
samice in samci!
Nekaj se kuha.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lte železne, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.